

BROERS ROUWEN OOK

Deze titel van het nieuwe boek dekt volledig de lading van de verhalen die erin staan. Een jaar geleden heb ik een oproep gedaan in mijn Nieuwsbrief en 27 broers die in de loop van het jaar op mijn pad zijn gekomen hebben hun verhaal geschreven. Er bestond in Nederland nog geen boek over deze vorm van rouw (!), evenmin als er voor het verschijnen van *Rouw in de zijlijn* (2008) een boek bestond met verhalen van zussen. Er werd nog geen onderzoek gedaan naar rouw van broers en zussen ondanks het feit dat jaarlijks rond de 250.000 mensen een broer of zus verliezen. Rouwonderzoek heeft zich in het verleden vooral op het verlies van een partner geconcentreerd. Maar een broer rouwt anders dan een partner, dat wordt duidelijk uit deze verhalen.

De broers waren gemiddeld 28 jaar toen ze hun broer of zus verloren en hebben hun verhaal gemiddeld 20 jaar later geschreven. Ieder verhaal staat op zichzelf en ieder rouwproces verloopt anders en misschien moet je het zelfs geen proces noemen: iedere rouw is anders. Interessant is natuurlijk ook de vraag of broers anders rouwen dan zussen, de lezers van de beide bundels zullen daar zeker wel een idee van krijgen.

Dat rouw om een broer of zus vaak een verborgen verhaal blijft, kan ernstige gevolgen hebben voor de relaties in een gezin of met een partner. Alleen dit gegeven zou al reden voor nader onderzoek kunnen zijn en voor het bespreken van de specifieke aspecten van deze rouw op diverse opleidingen. Gelukkig heeft prof. Margaret Stroebe in Utrecht naar aanleiding van mijn eerste boek *Broederziel alleen?* twee studentes kunnen vinden die begonnen zijn met onderzoek en heeft Klaas-Jan Rodenburg, de directeur van het dienstencentrum van de LSR (Landelijke Stichting Rouwbegeleiding), in het voorwoord geschreven dat *Broers rouwen ook* op de Post-HBO opleiding voor rouwbegeleider niet mag ontbreken.

Uit de verhalen van de broers blijkt dat het verlies een grote impact kan hebben: *Had ik voor zijn dood nog toekomstplannen om te zijner tijd een gezin te stichten, na zijn dood is de angst om kinderen te hebben en ze dan voortijdig te verliezen te groot geworden. De angst om te leven is en af toe te groot.* Een andere broer schrijft: *Als gezin leefden we binnen dezelfde muren van ons huis, maar langzaam keerde iedereen in zichzelf. We wilden het niet maar het gebeurde... Langzaam verdrong ik mijn gevoelens naar het verste plekje in mijn lichaam. Tegelijkertijd ontwikkelde zich de zorg voor mijn ouders.*

Nu er drie boeken bestaan over rouw van broers en zussen hoop ik dat er in Nederland een ontwikkeling op gang zal komen waarbij het gangbaar zal worden om aan deze vorm van rouw net zozeer aandacht te gaan schenken als aan andere vormen van rouw in het gezin. Dan zullen rouwende broers en zussen in de toekomst (onze kinderen) misschien minder eenzaam zijn in hun verlies en hun ervaringen ook gemakkelijker kunnen delen.

De broers die meegewerkt hebben aan dit boek (en de zussen van het vorige boek), de stichting Broederziel en ikzelf zoeken naar wegen om aandacht te genereren voor deze verhalen in de samenleving. We geven interviews en proberen de boeken besproken te krijgen in de media en bij maatschappelijke organisaties. Uw tips, suggesties en adviezen hiervoor zijn meer dan welkom via info@broederzielalleen.nl

Minke Weggemans.

www.broederzielalleen.nl en www.rouwindezijlijn.nl